

Neerbosch' meisjeszangkoor 1947

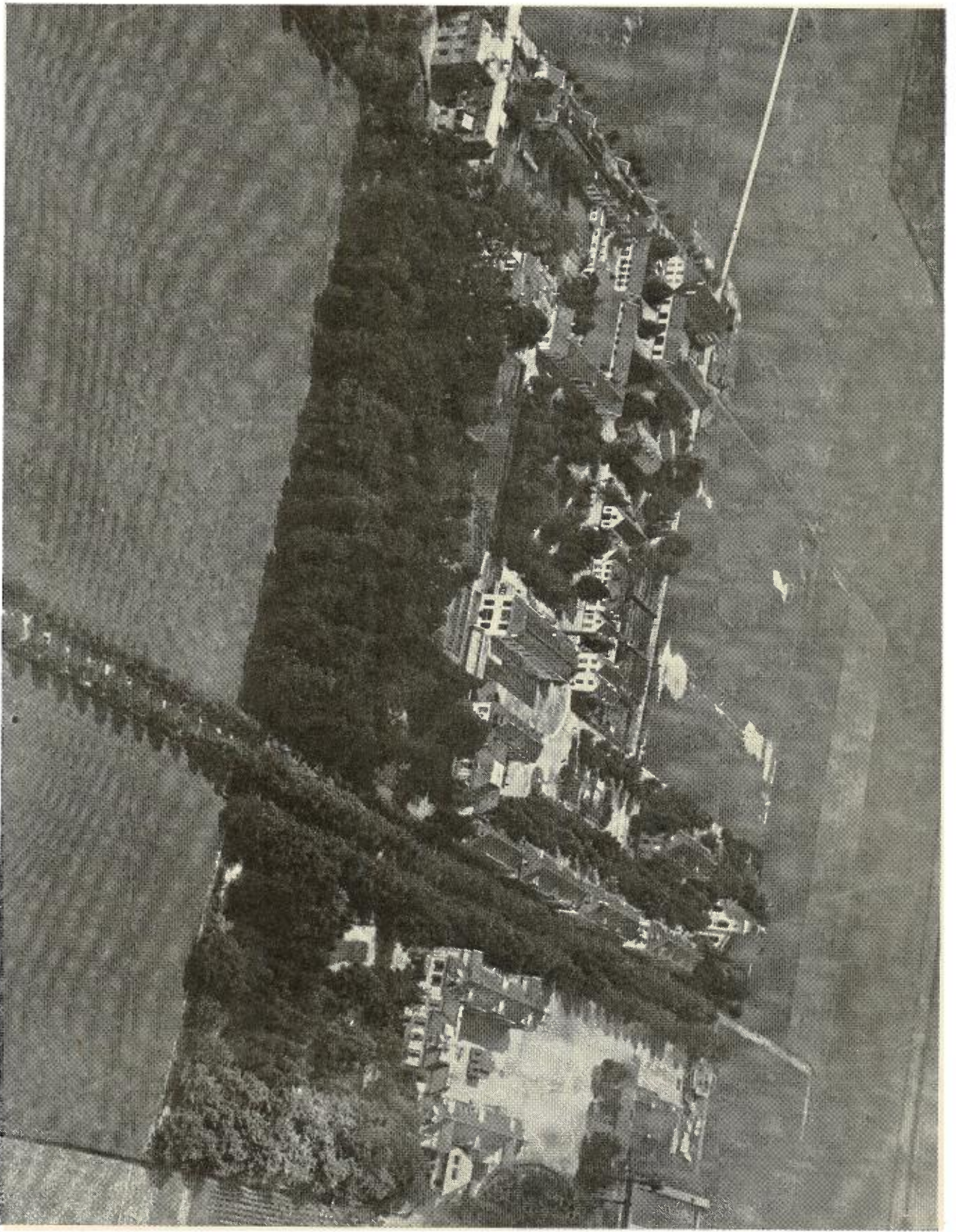
De Weesinrichting „Neerbosch”

VROEGER en NU

door Ds. H. KLUIN, *Predikant-Directeur*

De Weesinrichting is gesticht door Johannes van 't Lindenhout, een zoon van een landbouwer-aannemer uit Beuningen, geboren 1836. Hij groeide op in een tijd van dorre, uitwendige kerkelijkheid. Maar later kwam hij onder de invloed van het z.g. Reveil, de godsdienstige opwekking, die in andere landen — en ook in ons land, plaatsgreep. Mannen als *Da Costa*

en *Groen van Prinsterer* stonden daarin voor-aan. Ook *Ds. Heldring*, de stichter van de *Zet-tense* inrichtingen. Met hem raakte van 't Lindenhout bekend en hij heeft menige wandeling door de Betuwe met *Ds. Heldring* gemaakt, waarbij levendige gesprekken gevoerd werden over de geestelijke toestand van ons volk. Van *Heldring* heeft van 't Lindenhout waar-

De Weesinrichting „Neerbosch” vanuit de lucht gezien.

schijnlijk ook de vorm van de eerste paviljoens, die in Neerbosch werden gebouwd, overgenomen.

Van 't Lindenhout was Evangelist en Bijbelcolporteur geworden. Hij reisde, met zijn zware boekentas op de rug, grote delen van Gelderland, Utrecht en Overijssel af. Hij ondervond daarbij veel tegenstand, maar mocht door Gods zegen ook menigeen winnen voor het Koninkrijk Gods. Als Evangelist boeide hij de mensen door zijn pakkende manier van spreken.

Op zijn reizen werd hij getroffen door het droevig lot van vele ouderloze kinderen. Zij werden z.g. verzorgd in gezinnen, maar in werkelijkheid ondervonden ze weinig liefde en hadden een moeilijk bestaan.

Zijn vriend Ds. Budding uit Zeeland bracht hem op de gedachte, zelf een weeshuis te openen, waar de wezen betere verzorging konden vinden.

Daartoe vond hij gelegenheid in een groot, oud huis, dat hij als Evangelist te Nijmegen in de Lange Brouwerstraat betrokken had.

In het jaar 1863 waagde hij het, dapper bijgestaan door zijn vrouw, dat huis voor weeshuis in te richten. Eerst waren de aanvragen zeer zeldzaam, maar langzamerhand kwamen van alle zijden de sympathie en de medewerking. In 1867 was het oude huis te Nijmegen te klein geworden voor de circa 100 jongens en meisjes, die er een verblijf hadden gevonden.

Een vriend van van 't Lindenhout, de landbouwer Jansen, bood hem een stuk land aan in de buurt van het dorp Neerbosch. Na veel aarzeling en na biddend overleg besloot van 't Lindenhout dit aanbod te aanvaarden en hij bouwde er het eerste paviljoen van de tegenwoordige Weesinrichting (thans geheel verbouwd tot het nieuwe meisjeshuis met personeelskamer).

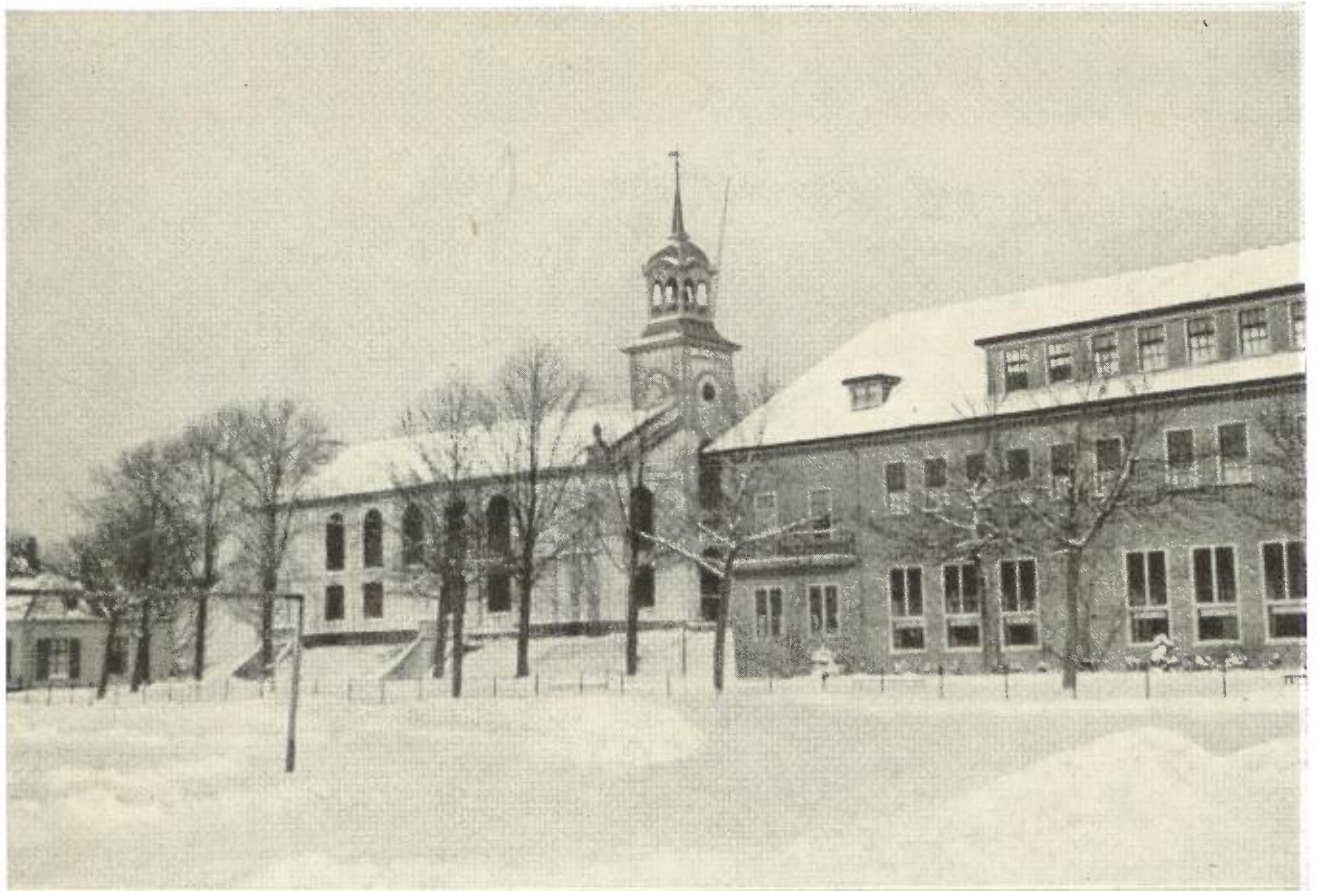
Kapitaal had hij niet. Alles moest komen van de giften zijner vrienden. Uit de Reveilkringen stroomden die echter toe. Het bleek dat

Interieur Wezenkapel met gezicht op het orgel.

de nieuwgebouwde huizen wel in een grote behoefte voorzagen. „Huizen”, want na het eerste paviljoen, voor meisjes, werd een tweede voor jongens gebouwd. Het is steeds een eigenaardigheid van Neerbosch gebleven, dat hier jongens en meisjes naast elkaar werden opgevoed. Van 't Lindenhout meende, terecht, dat hierdoor de eenzijdigheid die anders zou ontstaan, tegengegaan werd.

Na 25 jaren was de Weesinrichting uitgegroeid tot een geheel, waar bijna 700 wezen werden verzorgd. Men had er niet alleen verscheidene paviljoens voor groten en kleinen. Ook werkplaatsen, een wasserij, naaischool enz. In 1879 werden plannen gemaakt voor de bouw van de Wezenkapel, die in 1882 ingewijd kon worden. De drukkerij, letterzette-

Neerbosch in wintertooi

rij en binderij ontstonden tussen 1870 en -72. In 1894 werd het tegenwoordige ziekenhuis geopend.

Dat alles werd tot stand gebracht met behulp van particuliere giften, die steeds weer toevloeiden. Neerbosch mocht zich verheugen in de trouwe steun en de warme sympathie van de Christelijke gemeente in ons land.

Die sympathie bleef ook in latere tijden, toen minder gunstige toestanden ontstonden doordat van 't Lindenhout als het ware gedwongen werd, veel te veel kinderen op te nemen. Men bleef de Inrichting steunen, toen Ds. Schrijver de leiding van hem overnam en de Inrichting reorganiseerde. Ds. S. begon zijn taak in 1903 en zette zijn arbeid voort, bijgestaan door de Directrice, Mevrouw Schrijver-v. d. Woerdt, tot 1926. In zijn tijd werden de Vaktekenschool gebouwd (1909), waterleiding en centrale verwarming aangelegd.

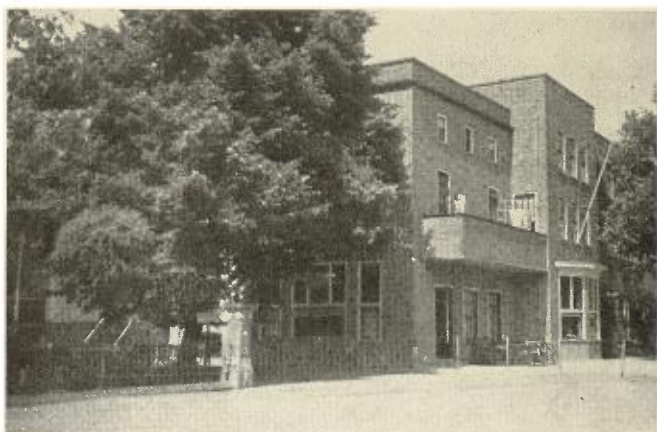
In onze tijd hadden weer allerlei vernieuwingen plaats. Het interieur van huizen en werkplaatsen werd gemoderniseerd. Drie grote paviljoenen werden geheel verbouwd. Een zwembad, een voetbalveld kwamen tot stand.

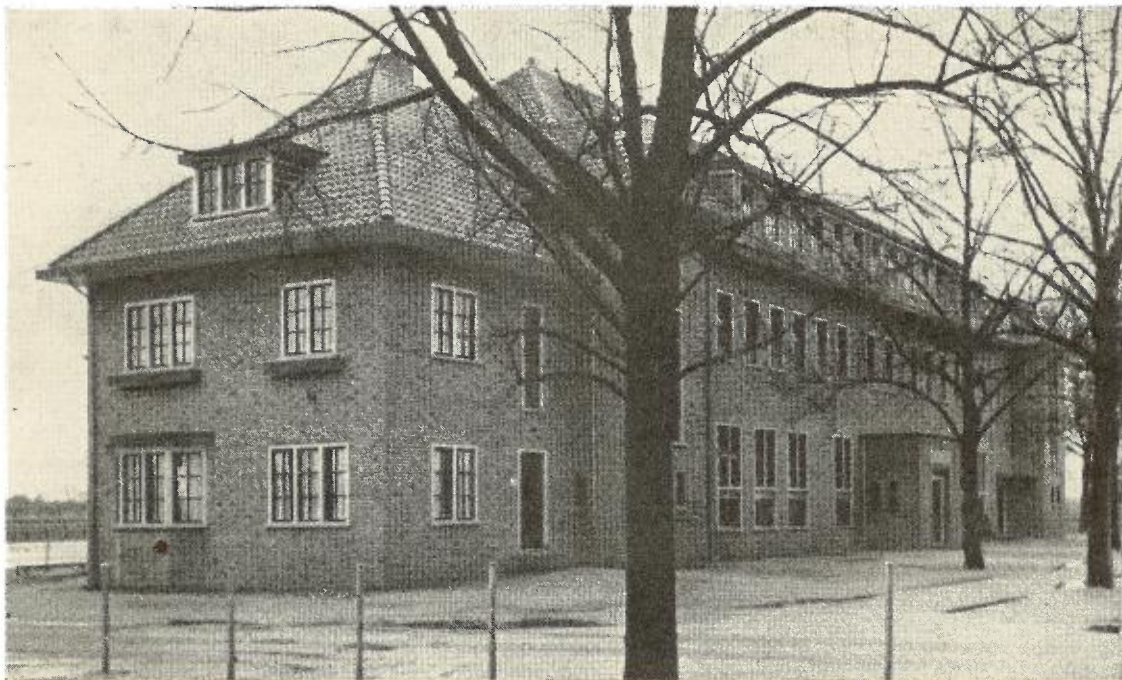
Het orgel van de Kapel werd vernieuwd en een nieuwe opgang tot de kerk aangebracht. Beide geheel of gedeeltelijk geschonken door de Oudwezenverenigingen. Tot die verenigingen behoren thans ook de voogdij-kinderen, die sinds de invoering van de Kinderwetten te Neerbosch worden verzorgd. Zij vormen het merendeel

Bij de foto's van boven naar beneden:

1. Hoofdingang met ontvangkamer
2. Ziekenhuis
3. Scholen met Koningin Emmahuis en Julianazaal
4. Wasserij met ketelhuis en watertoren

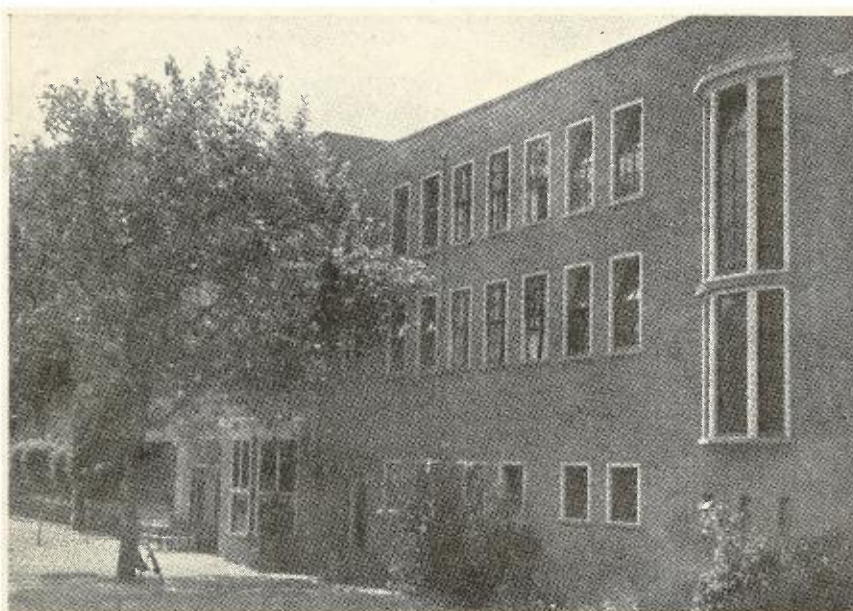
der bevolking, en men zal ons toegeven, dat zij onze liefde en zorg evenzeer nodig hebben als de wezen.

De school waar onze kinderen onderwijs genieten, bevindt zich op het terrein der inrichting; de kleintjes gaan naar de Fröbelschool. De ouderen, die de schoolbanken verlieten, naar de werkplaatsen waar zij hun vakopleiding

ontvangen of naar de Mulo in Nijmegen.

Nadat onze jongens en meisjes met 18, hoogstens 19 jaar, de inrichting hebben verlaten om in betrekking te gaan, blijft in verreweg de meeste gevallen een levendig contact bestaan tussen hen en Neerbosch.

Op Hemelvaartsdag komen zij bij honderden tot ons om de Oudwezendag te vieren.

Bij de foto's

boven:
Schooljongens paviljoen
„Nieuw Plan”

onder:

Het in 1935 nieuwgebouwde huis voor de grote meisjes. Ieder heeft er een eigen slaapkamertje.

Meestal is dan een aantal van ongeveer 600 oud-pupillen hier aanwezig.

Ook geniet Neerbosch nog steeds de sympathie van zeer vele Christenen in den lande. Getuige o.a. de Neerbosch' Cent-actie, die in 1946 meer dan f30.000,— opbracht.

Ons weekblad „Het Oosten” wordt door zeer velen gelezen, evenals „De Vriend des Huizes”, het oude, maar nog steeds actuele maandblad, bij ons uitgegeven.

Hoewel we voor onze voogdijkinderen subsidie van het rijk genieten, dekt deze slechts een deel der uitgaven. Wij kunnen dus particuliere hulp niet missen en stellen deze ook bijzonder op prijs, omdat achter die hulp de liefde leeft van Christelijk Nederland voor de stichting van van 't Lindenhout. Wij vormen niet een „neutrale” inrichting, maar willen blijven arbeiden in de geest van hen, die, door de liefde van Christus gedreven, dit werk onder dikwijls zo moeilijke omstandigheden gelovig zijn begonnen en hebben voortgezet; en die daarbij zoveel zegen hebben mogen ondervinden.

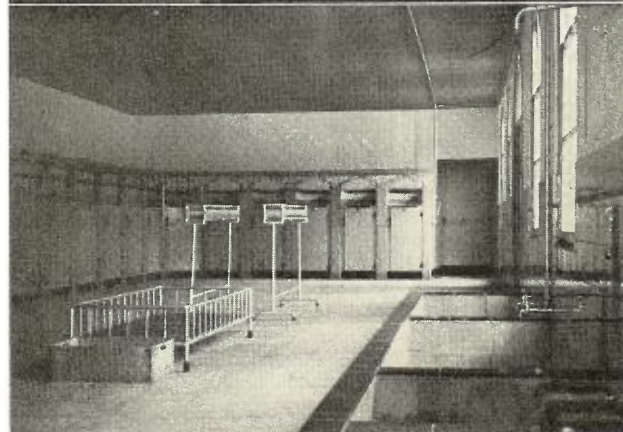
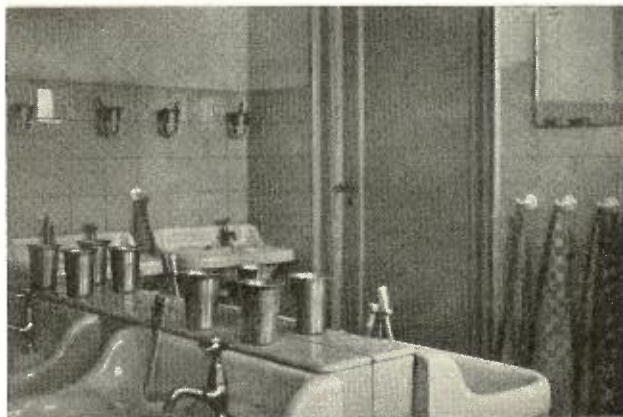
In de toekomst staat ons nog veel te doen. Allerlei onderdelen van de inrichting wachten weer op vernieuwing: de waterleiding-installatie; het interieur van gebouwen en werkplaatsen. Eigenlijk komen wij reeds lang plaats tekort; nieuwe paviljoenen zullen moeten verrijzen. De opleiding der jongens en meisjes zal steeds weer moeten worden aange-

Goede voeding, behoorlijke nachtrust en reinheid zijn de voornaamste factoren voor het lichamelijk welzijn onzer kinderen.

Hiernaast ziet u:

1. Wasgelegenheid in Nieuw Plan
2. Jongensslaapzaal in Nieuw Plan
3. Badlokaal voor de wekelijkse douche
4. Aan de maaltijd in Nieuw Plan

Een hoekje in onze kleuterschool

Bouwmeesters in de dop. In Jongens-Elim weten de knapen zich ook binnenshuis te vermaken.

past aan de eisen van onze tijd; de indeling in groepen herzien, enz.

Voorlopig zullen de meeste plannen nog moeten worden opgeschort. We zijn al dankbaar dat Neerbosch, zoals het nu is, de stormen van de oorlogstijd heeft kunnen verduren.

We beleefden bange jaren, van 1940 tot 1945. Talrijke gevechten tussen Duitse en Engelse vliegtuigen speelden zich in onze omgeving af. Menigmaal viel een vliegtuig naar beneden. Daardoor en door bominslag braken honderden ruiten; maar de gebouwen zelf bleven intact.

Na de bevrijding kregen we veel schade tengevolge van Engelse inkwartiering. Ook brandde door onvoorzichtig gebruik van benzine heel onze boerderij af.

Tijdens de strijd in de Betuwe dreigden vele gevaren: weer vielen splinterbommen op onze terreinen en in de naaste omgeving. Enkele kinderen en enige leden van het personeel werden licht gewond; drie Engelse militairen bekwamen zware verwondingen. Helaas stierf ook een van onze jongens nog aan de gevolgen van zijn wonden.

Gedurende de beschieting van Nijmegen viel een granaat op ons terrein, die Gode zij dank niet ontplofte. Weer braken in die dagen $\pm$ 2000 ruiten.

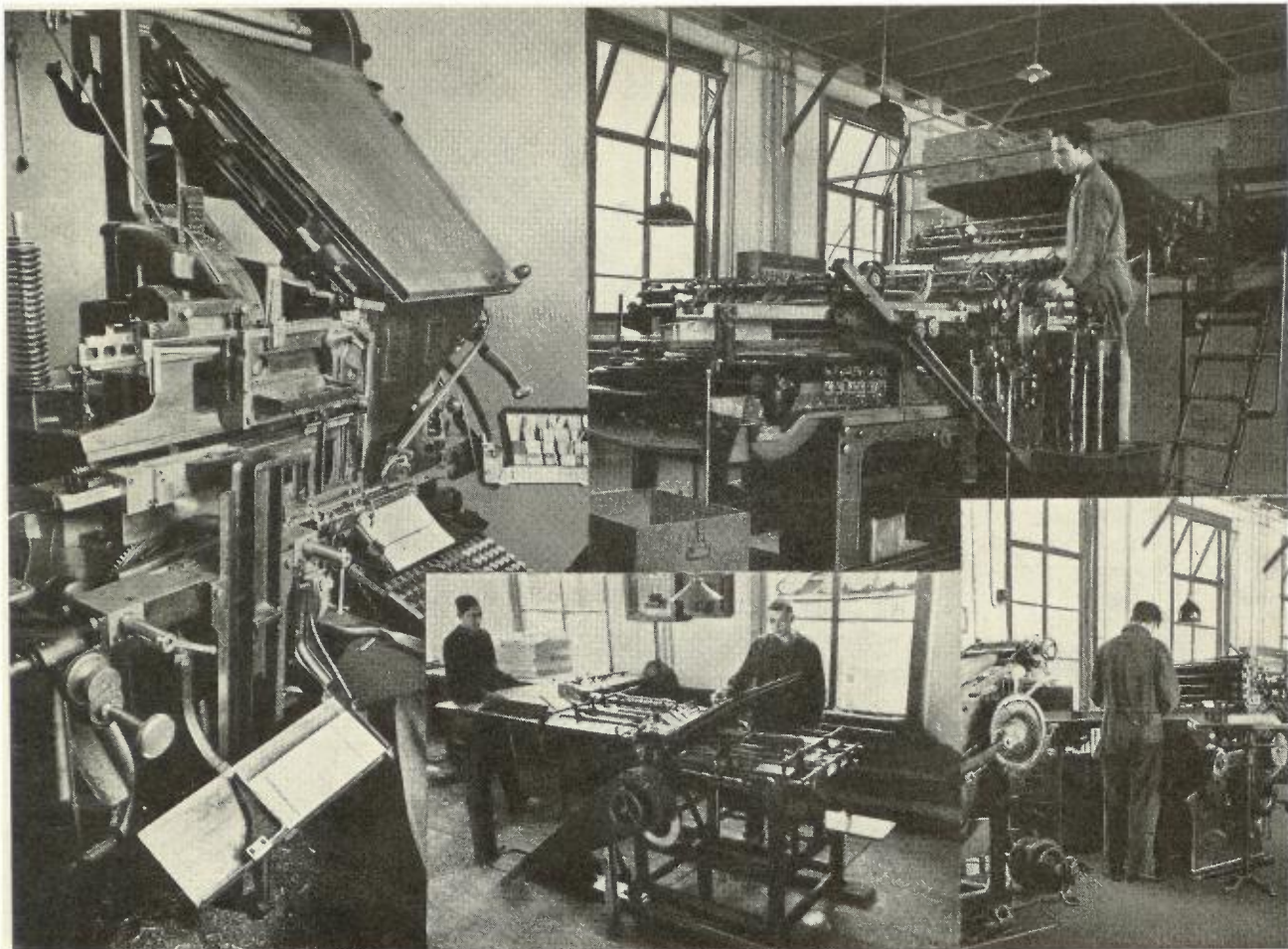
Daarbij bleef het. Met grote dankbaarheid mogen wij zeggen dat Neerbosch in zijn geheel gespaard is gebleven.

Hij, die ons door de oorlogsgevaaren heen hielp, zal ook verder de weg wijzen, die wij hebben te volgen, tot heil van zovele jonge mensen van ons volk.

Jolijt en vreugde te Neerbosch

1. Een deputatie uit Meisjes-Elm brengt een vrolijke boodschap aan de pastorie
2. Bok-bok-berrie voor Jongens-Elm
3. Op de Kersendag voor de Neerbosch' Cent-collectantjes voeren de meisjes reidansen uit op de tent
4. Onze kleintjes mogen met de autobus mee

De waarde van een goed geschoold vakman is niet te onderschatten, vandaar dat in Neerbosch byzondere aandacht aan een behoorlijke vakopleiding wordt geschonken.

Onder bekwame leiding leren onze jongens het, zoveel mogelijk in vrijheid gekozen, beroep.

Behalve de drukkerij, smederij, meubel-

makerij en schoenmakerij waarvan wij op deze bladzijden enige foto's geven, zijn er op de Wees-inrichting de zeker niet minder belangrijke timmermanswerkplaats, schilderswinkel, kleermakerij en tuinderij, terwijl de bakkerij, getuige de glundere gezichten, bij de Neerbosse

jeugd wel zeer in aanzien staat. * Maar ook zijn we er hier in Neerbosch van overtuigd dat het tenslotte van de boer moet komen, vandaar dat ook onze boederij een belangrijke plaats in het geheel inneemt.

